

09. Mukaddimetü'l-Edeb'de Söz Yapımı: Birleştirme¹**Melike S. TURAN²****APA:** Turan, M. S. (2025). *Mukaddimetü'l-Edeb'de Söz Yapımı: Birleştirme*. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (49), 174-182. **DOI:** <https://doi.org/10.5281/zenodo.17771961>**Öz**

Birleştirme; iki sözcüğün belirli kurallar çerçevesinde kalıplaşması sonucu bir nesneyi, varlığı veya hareketi karşılayarak dildeki sözlüksel boşluğu doldurduğu yönetime verilen addır. Bu yöntemde bileşenler önceden ayrı anlam taşıırken birleşmeleri neticesinde tek bir kavramı karşılayacak şekilde kaynaşır. Aslında bu yöntemle yapılan sözcük, yeni bir sözlük birim oluşturmaya ve anlam bütünlüğü sağlaması bakımından tek bir dil unsuru olarak vazife görür. Birleştirme, yapım ekleriyle türetme kadar işlek bir söz yapımı yöntemidir. Bu yöntem, Orhun Türkçesi metinlerinden itibaren karşımıza çıkmaktadır. Bu da bize bu yöntemin köklü bir geçmişe sahip olduğunu göstermektedir. Türkçenin tarihî dönemlerinden Harezmi Türkçesiyle yazılmış bir eser olan *Mukaddimetü'l-Edeb'de* de birleştirme yöntemiyle yapılmış sözcükler mevcuttur. Bu eser, bazı araştırmacılar tarafından Orta Türkçe dönemine dâhil edilen *Divânu Lügâti't-Türk'ten* sonra en zengin söz varlığını bünyesinde barındıran bir sözlüktür. Ayrıca eserde Eski ve Orta Türkçe dönemine ait sözlüklerde geçmeyen ve ilk defa bu eserde kullanılan sözcükler de vardır. Bu makalede amaç, *Mukaddimetü'l-Edeb'in* söz varlığını inceleyerek birleştirme yöntemiyle yapılmış sözcükleri tespit etmek ve bunun neticesinde söz varlığına katkıda bulunmaktır. Tespit edilen bu yapılar, dil bilimsel kategoriler oluşturularak tasnif edilmiştir. Tasnif, iki başlıkta incelenmiştir: sıralama birleşikleri ve bağımlı birleşikler. Ancak birleşik fiiller bir başka çalışmada ele alınmış olduğu için bu tasnifte bağımlı birleşiklere birleşik fiiller dâhil edilmemiştir.

Anahtar kelimeler: *Mukaddimetü'l-Edeb*, söz yapımı, birleştirme, söz varlığı

¹ **Beyan (Tez/ Bildiri):** Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Telif Hakkı & Lisans: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Kaynak: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Benzerlik Raporu: Alındı – Turnitin /iThenticate Oran: %20

Etik Şikayeti: editor@rumelide.com

Makale Türü: Araştırma makalesi, **Makale Kayıt Tarihi:** 18.10.2025-**Kabul Tarihi:** 30.11.2025-**Yayın Tarihi:** 01.12.2025; **DOI:** <https://doi.org/10.5281/zenodo.17771961>

Hakem Değerlendirmesi: İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körlme

² Arş. Gör. Dr., Kırklareli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü / Research Assistant Doctor, Kırklareli University, Faculty of Science and Literature, Department of Turkish Language and Literature (Kırklareli, Türkiye), **e-posta:** mozevren@klu.edu.tr **ORCID ID:** <https://orcid.org/0000-0001-9535-5485> **ROR ID:** <https://ror.org/oojboe673> **ISNI:** 0000 0004 0399 5728 **Crossref Funder ID:** 501100020600

Word Formation in *Mukaddimetü'l-Edeb*: Compounding³**Abstract**

Compounding is the name given to the method in which two words are formed within the framework of certain rules and fill the lexical gap in the language by corresponding to an object, entity or action. In this method, components previously carrying separate meanings are fused to represent a single concept through their combination. In fact, the word formed using this method functions as a single linguistic element, creating a new lexical unit and ensuring semantic integrity. Compounding is a word-formation method as effective as derivation using derivational suffixes. This method has been encountered since the Orkhon Turkic texts, demonstrating its deep-rooted history. Words formed using the compounding method are also found in *Mukaddimetü'l-Edeb*, a work written in Khwarezm Turkic from the historical period of Turkish. This work contains the richest vocabulary of the Middle Turkic period after the *Divânu Lugâti't-Türk*. Furthermore, the work contains words used for the first time that do not appear in dictionaries of the Old and Middle Turkic periods. The aim of this article is to examine the vocabulary of *Mukaddimetü'l-Edeb* to identify words formed through compounding and, consequently, to contribute to the vocabulary. These identified structures were classified by creating grammatical categories. The classification was examined under two headings: ordering compounds and dependent compounds. However, compound verbs were not included in this classification because they have been discussed in another study.

Keywords: *Mukaddimetü'l-Edeb*, word formation, compounding, vocabulary

³ **Statement (Thesis / Paper):** It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation process of this study and all the studies utilised are indicated in the bibliography.

Conflict of Interest: No conflict of interest is declared.

Funding: No external funding was used to support this research.

Copyright & Licence: The authors own the copyright of their work published in the journal and their work is published under the CC BY-NC 4.0 licence.

Source: It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation of this study and all the studies used are stated in the bibliography

Similarity Report: Received – Turnitin / iThenticate Rate: %20

Ethics Complaint: editor@rumelide.com

Article Type: Research article, **Article Registration Date:** 18.10.2025-**Acceptance Date:** 30.11.2025-**Publication Date:** 01.12.2025; **DOI:** <https://doi.org/10.5281/zenodo.17771961>

Peer Review: Two External Referees / Double Blind

Giriş

Değişen ve gelişen zaman, beraberinde yenilikler getirir. Hayatımıza giren her yenilik de sözle karşılanır. Yeni keşifler, icatlar, hastalıklar, eşya vs. akla gelebilecek her şey ilk ortaya çıktığında insanoğlunun bu yenilikleri bir şekilde tanımlanması gerekir. Bu değişiklik ve yenilikler, kavram ihtiyacını doğurur. Nitekim Türkçe sınırlı sayıda sözcükle sınırsız sayıda sözcük üretebilme özelliğine sahip bir dildir. Bu sayede söz varlığındaki mevcut sözcüklerle yeni sözcükler üretilmektedir. Türkçede kavram karşılamının çeşitli yolları vardır. Bu yöntemlere söz yapımı yöntemleri denir. Söz yapımı, kaynaklarda yer alsa da çalışmaların çok azında ayrı bir başlık altında incelenir. Dil bilgisi kitaplarında genellikle *morfoloji* (Ediskun, 1985; Banguoğlu, 2007; Demir ve diğerleri, 2009; Eker, 2017; Korkmaz, 2019), *kelime bilgisi* (Bilgegil, 1963) ve *söz dizimi* (Gencan, 1971; Karaağaç, 2017) başlıkları altında ele alınırken dil bilimi kitabında *leksikoloji* (Demirci, 2017) başlığı altındadır.

Söz yapımı belirli kurallar dâhilinde mevcut sözcüklerle sözlüksel boşluğun doldurulmasıdır. Bu yönüyle söz yapımı, dilin gelişmesi açısından çok önemli bir yere sahiptir. Türkçede söz yapımı; yapım ekleriyle türetme, birleştirme, kalıplaşma, derleme, tarama vs. yöntemleriyle gerçekleşir (Ağakay, 1943; Atalay 1946; Dizdaroğlu, 1962; Akalın, 2014; Çürük, 2018; Alibekiroğlu, 2019). Söz yapımından bu yöntemler arasında en çok yapım ekleriyle türetme ve birleştirmeye başvurulur. Birleştirme de yapım ekleriyle türetme kadar köklü ve işlek bir yöntemdir. Nitekim Yasemin Çürük (2019, 96) çalışmasında 2011 yılında basılmış olan *Türkçe Sözlük*'ü tarayarak birleştirme yöntemiyle oluşturulan sözcüklerin sayısını yaklaşık olarak 18 bin olduğunu belirtir.

Birleştirme; iki sözcüğün belirli kurallar çerçevesinde kalıplaşması sonucu bir nesneyi, varlığı veya hareketi karşılayarak dildeki sözlüksel boşluğu doldurduğu yönetime verilen addır. Bu yöntem, “belirli kurallara göre mevcut dil unsurlarından sözlüksel boşluğun doldurulmasıyla yeni sözcüklerin oluşturulduğu bir süreci ifade eder” (Turan, 2025, s. 52). Tek başına ayrı anlam taşıyan iki sözcüğün bir araya gelip kalıplaşmasıyla yeni bir sözlük birim ortaya çıkar. Bu noktada önemli iki husus vardır: anlam bütünlüğü ve kalıplaşma. Anlam bütünlüğü birleşik yapılarda bulunan bileşenlerin anlamının toplamını vermesiyle kalıplaşma da bu birleşik yapının kaynaşarak dilde tek bir unsur gibi işlem görmesidir.

Birleştirme yöntemiyle oluşturulan sözcükler Orhun Yazıtları'ndan itibaren karşımıza çıkmaktadır. İsa Sarı'nın ifadesine göre ise “(...) birleştirme, Eski Türkçe döneminden bu yana, Türkçenin tanıklanan en eski metinlerinde dahi çok işlek ve türetken bir kavram karşılama mekanizması olma niteliğini taşımaktadır” (Sarı, 2016, s. 203). Sarı'nın bu ifadesi destekleyici niteliktedir. Eski Türkçe dönemine ait eserler üzerine bir çalışma yapmış olan Talat Tekin, *Orhun Türkçesi Grameri*'nde birleştirme yöntemiyle yapılmış sözcükleri tespit etmiştir: *beḡgü taş* “mezar taşı”, *altun kümüş* “altın gümüş”, *ögir-sebin-* “sevinmek”, *antag* “öyle, şöyle”, *kul bol-* “köle olmak” (2016, s. 93-95). Bu örnekler, birleştirmenin bu dönemden beri kullanılıyor olduğunu kanıtlar ve birleştirmenin yapım ekleriyle türetme kadar köklü ve eski bir yöntem olduğunu gösterir. Yine Köktürkçenin devamı niteliğinde olan Eski Uygur Türkçesinde Ahmet Caferoğlu'nun çalışması olan *Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü*'nde bıçku “bıçak”, *bitig taş* “abide, yazıt, yazılı taş”, *imirt söğüt* “bir ağaç türü”, *iş küç* “iş gücü, emek”, *it üzümü* “yaban mersini”, *kara baş* “kul, köle, karavaş, cariyeye” gibi örneklerle rastlanır (Caferoğlu, 1968). Karahanlı Türkçesi dönemi metinlerinden *Dîvânu Lugâti't-Türk* ve *Kutadgu Bilig*'de de birleştirme yöntemiyle yapılmış sözlük birimler mevcuttur. *Dîvânu Lugâti't-Türk*'te “batı” sözcüğü *kün batsıg*, “akraba” *sözcüğü öz kişi*, “petrol” *sözcüğü kara yāg* sözcükleriyle karşılandığı görülür (Ercilasun ve Akkoyunlu, 2018). *Kutadgu Bilig*'de “tatlı söz” *isig söz*, “acı söz, gönül inciten söz” *açıg söz* ve “katı yürekli, taş yürekli, inatçı” *bağrı taş* sözcükleriyle karşılanır (Taş, 2016). Ancak eserlerde geçen

sözcükler buradaki örneklerle sınırlı değildir, bu eserlerde pek çok birleşik sözcük mevcuttur.

Tarihî dönemlerde birleştirme yöntemine başvurulduğu gibi günümüzde de bu yönetime başvurulur. Birleştirme, Türkçenin her döneminde dilin sözcük ihtiyacının karşılanması için başvurulan bir söz yapımı yöntemi olmuştur. Literatüre bu pencereden bakılınca tarihî metinlerden günümüze kadar yapılan çalışmaların ekseriyetle yapım ekleriyle türetme yöntemi açısından incelendiği ancak birleştirme yöntemine pek fazla yer verilmediği görülmektedir. Birleştirme yöntemi göz ardı edilen bir söz yapımı yöntemi olarak karşımıza çıkar. Bu nedenle çalışmada, Harezmi Türkçesi dönemine ait bir sözlük olan *Mukaddimetü'l-Edeb*, söz varlığı açısından incelenir. Bu eserin tercih edilmesinin sebebi de söz varlığı açısından zengin olmasıdır.

Mukaddimetü'l-Edeb, Nuri Yüce'nin ifadesine göre "Orta Türkçe'nin *Divânu Lugati't-Türk*'ten sonra, en zengin ve en mühim lügat hazinesine sahip"tir (2014, s. 25). Yine Nuri Yüce'nin aktardığına göre eserde 3506 madde başı bulunmaktadır (2014, s. 24). Bu veriler neticesinde *Mukaddimetü'l-Edeb*'in döneminin söz varlığını iyi yansıttığı düşünülmüş ve birleştirme yöntemine bu eser üzerinden odaklanılmıştır.

Mukaddimetü'l-Edeb, "tefsir, hadis, kelâm, dil ve edebiyat âlimi Zemahşerî'nin Arapça öğrenmek isteyen Hârizmşahlar Devleti Hükümdarı Atsız b. Muhammed için kaleme aldığı eser Arapça kelimelerle kısa cümlelerden oluşan" bu sözlük, "isimler, fiiller, harfler, isim çekimi ve fiil çekimi olmak üzere beş bölüm"den oluşmaktadır (Yüce, 2020, s. 120c). *Mukaddimetü'l-Edeb*'de esas olarak fiiller üzerinde durulmuştur (Ata, 2016, s. 39). Bunun yanında eserde tespit edilen birleşik fiillerin sayısı da oldukça fazladır. Ancak daha önce başka bir çalışmada birleşik fiiller ele alındığı için bu çalışmaya birleşik fiiller dâhil edilmemiştir.

Bu çalışmada birleştirme yoluyla tespit edilen birleşik yapılar, dil bilimsel kategoriler oluşturularak tasnif edilmektedir. Bu tasnifte Talat Tekin'in *Orhun Türkçesi Grameri* tasnifinden hareketle İbrahim Taş'ın geliştirmiş olduğu tasnif denemesi tercih edilmiştir. Birleşik yapılar, iki başlıkta verilmiştir: sıralama birleşikleri ve bağımlı birleşikler. Tespit edilen birleşik yapıların yer aldığı satır numaraları sıralanmak suretiyle birleşiklerin anlamları verilmiştir. Ancak sözcüğün geçtiği satır numarası çok fazlaysa üç noktayla bırakılıp sınırlandırılmıştır.

1. Sıralama birleşikleri

"Sıralama ilişkisi aynı tür veya görevdeki sözcüklerin birbirlerini bağlaçlı veya bağlaçsız takip etmesidir" (Turan, 2025, s. 77).

1.1. Bağlaçsız sıralama birleşikleri

Bağlaçsız sıralama birleşikleri, bağlaçsız isimli sıralama birleşikleri ve bağlaçsız fiilli sıralama birleşikleri olmak üzere ikiye ayrılmıştır:

1.1.1. Bağlaçsız isimli sıralama birleşikleri

katış-karış "karma karış" (139/1, 232/1)

bêrim-alım "alışveriş" (118/3)

1.1.2. Bağlaçsız fiilli sıralama birleşikleri

yap- ört- “kapamak, örtmek” (23/8, 57/5, 105/3)

2. Bağımlı birleşikler

Birleşik sözcüklerin yapılarını oluşturan baş üye ile baş üyeye bağlanan yardımcı üye arasındaki durumu, bağımlılık ilişkisi ifade eder. Bu çalışmaya bağımlı birleşğin alt başlıklarından biri olan birleşik fiiller dâhil edilmemiştir. Çünkü birleşik fiiller başka bir çalışmada ele alınmıştır.⁴ Çalışmada tespit edilen bağımlı birleşikler, birleşik isimler ve birleşik zarflardır.

2.1. Birleşik isimler

2.1.1. Niteleyicisi yalın durumda bir isim, baş üyesi ise teklik 3. şahıs iyelik ekli bir isimden oluşan birleşik isimler şunlardır:

bél destarı “izar, çarşaf” (28/6, 170/2)

illet harfi “sesli harf, ünlü” (237/3)

kendü özi “kendi kendisi” (5/1: 2, 5/2, 40/6, 50/2, 92/4, 94/7, 100/5, 105/2, 106/1, 106/2, 111/4, 127/6, 128/8, 142/1, 142/5, 149/2, 150/5, 150/6, 152/7, 171/1, 171/6, 174/2, 175/2, 180/5, 181/6, 183/8, 187/7, 193/3, 203/2, 205/2, 206/6, 207/8, 211/4, 211/6, 214/4, 216/2)

vilâyet çeki “il sınırı” (114/6)

yan başı “kalça, yan” (76/8, 185/5: 2, 235/7)

yas tonı “yas kıyafeti” (36/1, 166/1, 166/2)

2.1.2. Niteleyicisi bir sıfat, baş üyesi bir isim olan birleşik isimler şunlardır:

bozgun er “bozguncu” (22/5)

karabaş “cariye” (41/3, 41/4, 64/8, 72/8, 73/5, 207/7: 2, 218/3)

taş ton “dış kıyafet” (170/6)

2.1.3. Niteleyicisi yalın durumda bir isim, baş üyesi ise iyelik eksiz bir isim olan birleşik isimler şunlardır:

çakır kuş “doğan” (156/4)

çerig-ğara “askeri kuvvet, ordu” (174/8)

erkek-tavuk “horoz” (229/4, 237/2)

⁴ Ayrıntılı bilgi için bk. Gülşen Özçamkan Ayaz, *Bir Dil İmkâm Olarak Mukaddimetü'l-Edeb'de Birleşik Fiiller*, Asya Studies Akademik Sosyal Araştırmalar, 7(3), 2023, 119-124.

sağ yer “güvenli yer” (171/6)

sebîl at “adanmış at” (17/1)

tişi çetük “dişi kedi” (27/8)

tişi keçi “dişi keçi” (222/5)

tişi tavuk “tavuk” (229/5, 232/3)

yer suv “yer, mal mülk, tarla” (169/7)

yip edük “çorap” (232/4, 236/4)

2.1.4. Niteleyicisi yalnız durumda bir isim, baş üyesi ise sıfat fiil ekli bir isimden oluşan birleşik isimler şunlardır:

köz bağucı “göz bayıcı, sihir yapan” (233/6)

oruç tutğan “oruçlu” (14/8, 75/4)

tiş sağnağ⁵ “diş fırçası, misvak” (183/6)

tiş sızğ⁶ “diş temizleme çöpü, kürdan, misvak” (183/6)

zekât alğucı “dinen zekat alması uygun olan” (83/7)

2.1.5. *kim* sözcüğünün çekimli *er-* yardımcı fiiliyle kalıplaşarak oluşturduğu birleşik isim şudur:

kim erse “kimse” (53/8, 115/1, 170/4, 189/3)

2.1.6. *ne* soru sözcüğünün çekimli *er-* yardımcı fiiliyle kalıplaşarak oluşturduğu birleşik isimler şunlardır:

nèmerse (< neme erse) “bir şeyler” (124/7)

nèrse (< ne erse) “nesne, şey” (1/8, 5/1, 12/4, 12/6, 15/1, 20/3, 20/8, 24/3, 34/2, 37/5, 45/2, 47/4, 48/2, 48/7, 54/7, 59/1, 59/4, 59/5, 77/1, 78/7, 88/6, 90/8, 93/5, 98/5, 99/6, ...)

2.1.7. Niteleyicisi *-lîğ* ekli bir sıfat, baş üyesi yalnız bir isimden oluşan birleşik isim şudur:

hoş yıdığlığ ot “safran” (83/3, 176/5)

2.1.8. Niteleyicisi *-lu* ekli bir sıfat, baş üyesi yalnız bir isimden oluşan birleşik isim şudur:

yığaklı orun “haram yer” (16/3)

⁵ Eski Türkçe ve Orta Türkçe sözlüklerde geçmeyen bu sözcük, ilk defa bu eserde geçmiştir. Ayrıntılı bilgi için bk. Zemahşeri, *Mukaddimetü'l-Edeb*, haz. Nuri Yüce, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara: 2014, s. 26-27.

⁶ a.g.y.

2.1.9. Niteleyicisi 3. kişi iyelik ekli bir isim, baş üyesi 3. kişi iyelik ekli bir isimden oluşan birleşik isimler şunlardır:

biribiri “birbiri” (97/4, 112/5, 114/7)

yüzi suvi “itibar” (171/8: 2)

2.1.10. Farsça sözcüklerle yapılan birleşik isimler şunlardır:

ābrūy “yüz suyu, itibar” (171/8)

civanmardlık “cömertlik” (53/8)

nık-bahtlık “iyi yazgı” (209/2)

2.1.11. Arapça+Farsça sözcük yapısındaki birleşik isim şudur:

hüküm-nāme “sicil, karar” (86/3)

2.2. Birleşik Zarflar

2.2.1. Niteleyicisi yalın durumda bir isim, baş üyesi ise teklik 3. şahıs iyelik ekli bir isimden oluşan birleşik zarf şudur:

biribiri “birbiri” (121/6, 122/8, 194/8, 197/8, 202/4, 207/3)

2.2.2. Farsça sözcüklerle yapılan birleşik zarf şudur:

serbeser “baş başa” (201/6)

Sonuç

Dilimizin sınırlı sayıdaki sözcükle sınırsız sayıda sözcük üretebilme imkânı vardır. Bu sayede dilin zenginleşmesi, değişen zamanla yeni kavramlara olan ihtiyacın giderilmesi daha kolaydır. Türkçenin her döneminde ihtiyaç dâhilinde söz yapımına gidilmiştir. Söz yapımının pek çok yöntemi olsa da Tarihî ve çağdaş Türk dilinin söz yapımına dair çalışmalarda birleştirmeden ziyade yapım ekleriyle türetmenin çalışıldığı görülmektedir. Bu hususta birleştirmenin göz ardı edildiği aşikârdır. Oysaki birleştirme, yapım ekleriyle türetme kadar köklü ve işlek bir yöntemdir ve söz yapımında önemli bir yere sahiptir.

Birleşik sözcükler, Türkçede çok farklı yapılarla kurulmaya müsaittir. Bu çalışmada baş öge ve niteleyici bağlamında sınıflandırma yapılmıştır. Baş öge, birleşik yapıların adlandırılmasında önemlidir çünkü birleşğin anlamı çoğunlukla bu yapıdaki baş ögeyle ilişkilidir. Baş öge ve niteleyicinin durumuna göre tespit edilen sözcükler tasnifte uygun bir başlığa alınmıştır.

Bu çalışmada Harezmi Türkçesiyle kaleme alınan ve zengin bir söz varlığına sahip olan *Mukaddimetü'l Edeb*'de söz yapımı yöntemlerinden birleştirme yöntemiyle kurulmuş birleşik yapılar değerlendirilmiştir. Bu eserde tespit edilen birleşik yapılar, sıralama birleşikleri ve bağımlı birleşikler olarak ikiye ayrılmıştır. Sıralama birleşikleri, bağımlı birleşiklere nispeten çok daha azdır. Sıralama birleşiklerinde bağlaçlı sıralama birleşikleri tespit edilememiştir. Bununla beraber bağımlı birleşikler

başlığı altında yer alan birleşik sıfatlara da rastlanılmamıştır. Birleşik isimlerde çetük “kedi” ve keçi “keçi” sözcüklerinde cinsiyet ayırıcı olarak tişi “dişi” sözcüğü, tavuk sözcüğünde ise “erkek” ve “tişi” sözcükleri kullanılmıştır. Burada sözcükler üzerindeki cinsiyet ayırcılığının yalnızca insanlar üzerinde değil, bazı hayvanlar üzerinde de kullanıldığı görölmüştür. Bu alışma hem Türkçenin söz varlığına katkı sağlamakta hem de birleştirme yönteminin Türk dilinin tarihî döneminde kullanılan bir söz yapımı yöntemi olduğunu kanıtlamaktadır.

Kaynakça

- Ağakay, M. A. (1943). *Türkçe Felsefe Terimlerinin Dil Bakımından Açıklanması Dolayısıyla Bazı Kelime Yapma Yolları*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Akalın, Ş. H. (2014). Türkçede Söz Yapım Yolları ve Sözlükselleşme. *XI. Millî Türkoloji Kongresi Bildirileri*, 1, 831-841. İstanbul.
- Alibekiroğlu, S. (2019). *Türkçede Sözcük Yapımı*. Grafiker Yayınları.
- Ata, A. (2016). *Çağatay Türkçesinin İlk Devresi Harezmi-Altın Ordu Türkçesi*. Ankara Üniversitesi Yayinevi.
- Atalay, B. (1946). *Türkçe'de Kelime Yapma Yolları*. İbrahim Horoz Basımevi.
- Banguoğlu, T. (2007). *Türkçenin Grameri*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Bilgegil, M. K. (1963). *Türkçe Dilbilgisi Edebiyat Bilgi ve Teorilerine Giriş*. Güzel İstanbul Matbaası.
- Caferoğlu, A. (1968). *Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Çürük, Y. (2017). *Türkçede Birleşik Sözcükler (İsimler)* [Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi].
- Demir, N., Yılmaz, E., ve Gencan, T. N. (2009). *Türkçede Ses ve Biçim Bilgisi*. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Demirci, K. (2017). *Türkoloji için Dilbilim*. Anı Yayıncılık.
- Dizdaroğlu, H. (1962). *Türkçede Sözcük Yapma Yolları*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Ediskun, H. (1985). *Türk Dilbilgisi*. Evrim Matbaacılık.
- Eker, S. (2017). *Çağdaş Türk Dili*. Grafiker Yayınları.
- Ercilasun, A. B., & Akkoyunlu, Z. (2018). *Dîvânı Lugâtî't-Türk Giriş-Metin-Çeviri-Notlar-Dizin*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Gencan, T. N. (1971). *Dilbilgisi*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Karaağaç, G. (2017). *Türkçenin Söz Dizimi*. Kesit Yayınları.
- Korkmaz, Z. (2019b). *Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Özcamkan, G. (2023). Bir Dil İmkânı Olarak *Mukaddimetü'l-Edeb*'de Birleşik Fiiller. *Asya Studies Akademik Sosyal Araştırmalar*, 7 (3), 119-124.
- Öztürk - Mertoğlu. Zemahşeri. 15.11.2025'te <https://islamansiklopedisi.org.tr/zemahseri> adresinden alındı.
- Plag, I. (2002). *Word Formation in English*. Cambridge University Press.
- Sarı, İ. (2016). Türkiye Türkçesindeki Birleşik Sözcüklerin Merkezilik Odağında Sınıflandırılması. *Dil Araştırmaları*, (18), 199-217.
- Taş, İ. (2016). *Kutadgu Bilig*'de Söz Yapımı: Birleştirme ve Bir Tasnif Denemesi. *Yûsuf Has Hâcib ve Ölümsüz Eseri Kutadgu Bilig*, 183-193, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Yayınları.
- Tekin, T. (2016). *Orhon Türkçesi Grameri*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Turan, M. S. (2025). *Garib-nâme'de Söz Yapımı: Birleştirme* [Doktora Tezi, Trakya Üniversitesi].
- Yüce, N. (2020). *Mukaddimetü'l-Edeb*. 15.11.2025'te <https://islamansiklopedisi.org.tr/mukaddimetul-edeb> adresinden alındı.
- Zemahşeri. (2014). *Mukaddimetü'l-Edeb*. (haz. Nuri Yüce). Türk Dil Kurumu Yayınları.